

POGLAVLJE X

Različiti propisi

Član 65.

Konsultacije o zakonskim prijedlozima

Upravno vijeće Centralne banke se konsultuje o svim zakonskim prijedlozima vezano za sva pitanja koja se odnose na njeno poslovanje, ili koja su u domenu njene nadležnosti prije nego budu dostavljena zakonodavnom tijelu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

Član 66.

Pravo Centralne banke na prioritet

1. Centralna banka ima apsolutno pravo na prioritet zadovoljenja svakog od svojih potraživanja za svaki potražni saldo i ostala sredstva koja drži na svom računu ili na računu odgovarajućeg dužnika, bilo da je to kolateralno jamstvo za osiguravanje svojih potraživanja ili kad takvo potraživanje postane dospjelo i naplativo, osim za aktivu koju Centralna banka drži kao obaveznu rezervu.

2. Centralna banka može koristiti svoje pravo prioriteta jedino ako ima potražni saldo ili prodaje ostalu aktivu za razumnu cijenu, isplaćujući sama sebe od prihoda stvorenog tom prodajom nakon odbijanja troškova nastalih prodajom. Da bi ostvarila svoje pravo prioriteta u skladu sa propisom iz ovog člana, Centralna banka ne treba da pokreće sudski postupak. Neće se dozvoliti da neko drugo konkurentno potraživanje uspori ispunjenje tog prava, čak ni zahtjev na pravo vlasništva ili neka druga prije stečena prava, osim ako postoji jasan i uvjerljiv dokaz da je osoblje Centralne banke znalo, ili se smatra da je trebalo da zna da u vrijeme kad je imovina došla u vlasništvo Centralne banke ona nije bila vlasništvo dužnika o kojem je riječ.

Član 67.

Zabranjene aktivnosti Centralne banke

1. Osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom, Centralna banka neće:
 - a. davati nikakav kredit pod bilo kakvim okolnostima;
 - b. držati depozit izražen ili plativ u valuti Bosne i Hercegovine ili rezidenta Bosne i Hercegovine, niti davati novčane ili finansijske poklone;

- c. baviti se trgovinom, kupovinom dionica bilo koje korporacije ili kompanije, uključujući dionice bilo koje finansijske institucije, niti imati bilo koji interes vlasništva u finansijskom, trgovačkom, poljoprivrednom, industrijskom ili drugom preduzeću;
 - d. sticati kupovinom, iznajmljivanjem ili na neki drugi način prava na nepokretnu imovinu, osim ako ne smatra da je to potrebno i neophodno radi obezbjeđivanja prostorija za svoju vlasitu administraciju i poslovanje ili za smještaj svojih službenika, odnosno za slične potrebe koje se odnose na obavljanje njenih funkcija u skladu sa odredbama ovog zakona.
2. Uzimajući u obzir sve propise ovog zakona, Centralna banka može:
- a. uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine da ima dionice u vlasništvu ili na neki drugi način učestvuje u bilo kojoj organizaciji koja je uključena u aktivnosti koje su potrebne za valjano izvršenje funkcija i odgovornosti same Centralne banke;
 - b. da u toku podmirenja dugova stiče kamate ili prava prema gore navedenom stavu 1. pod uslovom da se tako stečene kamate i prava prodaju kod prve povoljne prilike;
 - c. da uspostavi penzione fondove za službenike ili slične aranžmane za dobrobit ili zaštitu svojih službenika i osoba koje od njih zavise ili koje oni navedu, da uplaćuje doprinose za troškove vezane za te aranžmane prema uslovima koje će ona odrediti.

Član 68.

Prikupljanje statističkih podataka

1. Centralna banka direktno ili preko svojih glavnih jedinica prikuplja statističke podatke od nadležnih institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, o ekonomskim i finansijskim pitanjima, pod uslovom da relevantni nadležni organi takve podatke ne smatraju povjerljivim. U tu svrhu, ona treba da sarađuje s nadležnim institucijama drugih država i sa međunarodnim organizacijama.

2. Centralna banka doprinosi usklađivanju pravila i prakse za prikupljanje, kompilaciju i distribuciju statističkih podataka u sklopu svoje nadležnosti.

3. Upravno vijeće Centralne banke propisuje koji su statistički podaci potrebni, na kojem se obrascu dostavljaju Centralnoj banci, koje osobe dostavljaju te podatke Centralnoj banci, kao i režim povjerljivosti koji treba primijeniti kod dostavljanja podataka Centralnoj banci.

Član 69.
Imunitet Centralne banke od oporezivanja

Centralna banka, njena aktiva, imovina i prihod, kao i njena poslovanja i transakcije, oslobođeni su od svih poreza i carina.

Član 70.
Propisi Centralne banke

U izvršenju svojih dužnosti, Centralna banka samostalno donosi propise. Svi propisi, smjernice i upute izdane od Centralne banke koji se odnose na više ustanova objavljuju se u službenim listovima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i stupaju na snagu da dan objavljivanja ili kasnije ako je tako naznačeno propisima, smjernicama i uputama. Takvi propisi, smjernice i upute imaju zakonsku snagu na području cijele Bosne i Hercegovine. Centralna banka vodi javni registar tih propisa, smjernica i uputa.

Član 71.
Standardi dobre administracije

1. Centralna banka koristi ovlaštenja koja su joj propisana ovim zakonom, pravedno i ujednačeno i u skladu sa zdravom administrativnom praksom. Ona se treba uzdržavati da ta svoja ovlaštenja koristi u svrhu za koju ta ovlaštenja nisu data ili da se njima koristi više nego što je potrebno za postizanje ciljeva za koje je ovlaštenje dato.

2. Odluke Centralne banke prema ovom zakonu su nepristrasne i motivirane su samo objektivnim i racionalnim razlozima; one se sprovode pravedno i s mjerom.

Član 72.
Prelazni aranžmani

1. Nakon četrdeset pet dana po stupanju ovog zakona na snagu, Narodna banka Bosne i Hercegovine i Narodna banka Republike Srpske prestaju da rade kao centralne banke. Naročito, one prestaju da prihvataju monetarne obaveze ili da se na drugi način uključuju u monetarne operacije. Ostale institucije koje se u tom trenutku budu bavile

monetarnim operacijama ili koje su na bilo koji drugi način uključene u takve operacije prestaju obavljati iste.

2. Upravno vijeće Centralne banke ima punu odgovornost i ovlaštenja za sprovođenje prelaznih aranžmana kako je to definisano ovim zakonom. Naročito, u periodu od četrdeset pet dana po stupanju ovog zakona na snagu, Upravno vijeće treba da preduzme slijedeće aktivnosti da:

a. Monetarna pasiva Narodne banke Bosne i Hercegovine se prebacuje na povjerilački račun Centralne banke zajedno sa i samo do nivoa dostupne, likvidne, konvertibilne strane aktive koju drži Narodna banka Bosne i Hercegovine. Tako prebačena pasiva uključuje i može se ograničiti na preostale banknote bosanskohercegovačkih dinara i depozita obaveznih rezervi komercijalnih banaka. Strana aktiva stečena na takav način može biti prebačena na obične račune Centralne banke kad god Centralna banka izvrši konverziju odgovarajuće pasive u Konvertibilne marke do iznosa tako konvertirane pasive, u skladu sa pravilima i propisima koje je donijelo Upravno vijeće Centralne banke u tu svrhu.

Svaka čista aktiva koja je preostala na povjerilačkom računu nakon konverzije cijele takve pasive se koristi za likvidaciju ostale pasive Narodne banke Bosne i Hercegovine;

b. centralni ured Centralne banke i njene glavne jedinice počnu sa radom i

c. za Centralnu banku uspostavi novi sveobuhvatni sistem računovodstva, u skladu sa članom 61. ovog zakona. Svakog mjeseca se za internu upotrebu priprema opšti saldo svih računa i privremeni bilans stanja.

Član 73. Povjerilački računi

Centralna banka je ovlaštena da otvara i vodi u svojim knjigama račune čija je aktiva i pasiva odvojena od ostale aktive i pasive Centralne banke tako da se aktiva sa svakog od takvih računa može koristiti samo da zadovolji pasivu tog računa i nikakva druga aktiva Centralne banke se neće koristiti da bi zadovoljila iznos pasive tog određenog računa.

Član 74. Definicije

Termini upotrebljeni u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

a. "kredit" je svaka direktna ili indirektna obaveza da se isplati suma novca u zamjenu za pravo otplate isplaćene, a nevracene sume, kao i plaćanje kamata i drugih troškova na taj iznos, svako produženje dospijeća duga, svaka izdana

garancija za plaćanje duga i svako sticanje prava plaćanja iznosa novca, te svaki depozit kod rezidentne banke ili finansijske institucije; termin "kredit" neće obuhvatiti depozite i povlačenja iz bankovnih depozita koje drže rezidentne banke radi obaveznih rezervi, kao i vlade Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, ili Republike Srpske u onoj mjeri u kojoj Centralna banka djeluje kao bankar ili fiskalni agent. To uključuje kupovine, na sekundarnom tržištu, vrijednosnih dugovnih papira koji su izdani od rezidentnih ili nerezidentnih lica koji su direktno ili indirektno u vlasništvu rezidenata;

b."vrijednosni papir" je svaki prenosivi instrument zaduživanja i svaki drugi instrument koji je jednak navedenom instrumentu zaduženja, bilo da je ovjeren ili uknjižen;

c. "javna agencija" znači bilo koju agenciju ili instituciju Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske; Vladin nivo – Bosne i Hercegovine i Entiteta – kojem takve agencije pripadaju je posebno definiran u svakoj referenci ovog zakona;

d. "rezident" je svaka fizička osoba koja je registrovana kao rezident Bosne i Hercegovine i svako pravno lice koje ima ured u Bosni i Hercegovini;

e. "valuta Bosne i Hercegovine" znači Konvertibilna marka;

f."međunarodni računovodstveni standardi" označavaju najsavremenije međunarodne računovodstvene standarde koje izdaje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde;

g. "banka" označava svako pravno lice koje učestvuje u poslovima primanja novčanih depozita i drugih isplativih sredstava na osnovu bankarske dozvole koju izdaje nadležno tijelo odgovorno za licenciranje i superviziju banaka;

h. "currency board", u smislu ovog zakona znači operativno pravilo za izdavanje domaće valute, prema kojem se domaća valuta izdaje samo uz kupovinu konvertibilne devizne valute sa punim pokrićem u neto stranoj aktivi. To znači da Centralna banka ne može davati kredit;

i. "glavna jedinica" i "filijala" se koriste u ovom zakonu kao standardni termini, čime se ne sprečava usvajanje drugačijeg zvaničnog naziva za organizacione jedinice Centralne banke. Glavna jedinica u Republici Srpskoj će se zvati:

Glavna banka Republike Srpske Centralne banke BiH

Sva slova u ovom nazivu bit će iste veličine i formata;

j."Kupon" je privremena novčanica koju izdaje Centralna banka dok se ne iznađe trajno rješenje za dizajn banknota Konvertibilne marke. Odredbe ovog

zakona koje se odnose na novčanicu (banknotu) se također primjenjuju i na Kupon.

Član 75.
Ukidanje prethodnih zakonskih odredbi

Odredbama ovog zakona ukidaju se odredbe drugih zakona i propisa koji se odnose na ovu materiju u Bosni i Hercegovini, Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Član 76.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po njegovom usvajanju od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Momir Tošić, s.r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Ivo Lozančić, s.r.

* *
*

Napomena: Ovaj zakon je objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 1/97, a stupio je na snagu 20.06.1997. godine